

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzcyk

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku B. N., M. N. i T. N.
przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 listopada 2018 r.,
zażalenia wnioskodawców na postanowienie Sądu Okręgowego w C.
z dnia 11 maja 2018 r., sygn. akt VI Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 maja 2018 r. Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z 13 grudnia 2017 r. w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu, gdyż uznał, że pełnomocnik wnioskodawców nie wykonał zarządzenia wzywającego go do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie z 11 maja 2018 r. wnioskodawcy zarzucili, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 126¹, 130¹, 398 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 § 3 zdanie drugie k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Wnioskodawcy wniesli o uchylenie postanowienia z 11 maja 2018 r.

Uczestnik wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 126¹ k.p.c. podanie w piśmie wartości przedmiotu zaskarżenia jest niezbędne tylko wtedy, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Wymagania stawiane przez ustawodawcę skardze kasacyjnej, jako szczególnego rodzaju środkowi zaskarżenia i pismu procesowemu zostały określone w art. 398⁴ k.p.c., w § 3 którego ustawodawca wskazał, że skarga kasacyjna w sprawach o prawa majątkowe powinna zawierać oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Należy do niej także dołączyć dwa odpisy przeznaczone do akt Sądu Najwyższego oraz dla Prokuratora Generalnego, chyba że sam wniósł skargę.

Sprawa o ustanowienie służebności przesyłu jest niewątpliwie sprawą o prawa majątkowe. Wnioskodawcy nie mieli zresztą co do tego wątpliwości, gdy składali wniosek o wszczęcie postępowania w tej sprawie i podali w nim, że wartość przedmiotu sporu wynosi 112.882 zł. Nie oznaczyli jednak wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej, jak tego wymaga art. 398⁴ § 3 k.p.c., chociaż rzeczywiście w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu wartość ta nie ma znaczenia ani dla wysokości opłat, czy wynagrodzenia pełnomocnika, ani dla dopuszczalności skargi kasacyjnej.

W opisanej sytuacji wezwanie skarżących o uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej miało zatem oparcie w art. 398⁴ § 3 k.p.c. Wezwanie to było też jednoznaczne, gdy chodzi o określenie rodzaju dostrzeżonego braku i oczekiwany sposób jego usunięcia (zob. też m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2005 r., III UZ 20/04, OSNP 2005, nr 16, poz. 258 i nieopublikowane z 12 stycznia 2006 r., II CZ 131/05, z 30 lipca 1998 r., III CZ 92/98, z 28 września 2011 r., z 28 maja 2013 r., V CZ 159/12).

W wykonaniu tego zarządzenia wnioskodawcy złożyli pismo, w którym podali, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 110.579 zł; do pisma załączyli dowód jego doręczenia stronie przeciwnej. Nie dołączyli do pisma jego trzech odpisów, a w zażaleniu kwestionują potrzebę ich złożenia.

W zacytowanym art. 398⁴ § 3 k.p.c. ustawodawca jednoznacznie stwierdził, że wymaga, aby skarga kasacyjna złożona została wraz z odpisami o określonym przeznaczeniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalone jest stanowisko, że niedołączenie do skargi kasacyjnej odpisów w wymaganej liczbie stanowi brak formalny podlegający usunięciu zgodnie z art. 398⁶ § 1 k.p.c., jeżeli uniemożliwia on nadanie skardze prawidłowego biegu, tj. doręczenie odpisu stronie przeciwnej i przekazanie dwóch odpisów do Sądu Najwyższego. W razie jego nieuzupełnienia w terminie skarga kasacyjna podlega odrzuceniu zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. (zob. nieopublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lutego 2016 r., V CZ 1/16, z 16 września 2015 r., z 4 marca 2015 r., I UZ 30/14, III CZ 41/15, z 8 lipca 2014 r., I UZ 4/14).

Wnioskodawcy złożyli samą skargę kasacyjną w wymaganej liczbie odpisów, lecz dotkniętą brakiem, który należało skorygować w ten sposób, żeby nie tylko skarga kasacyjna, ale i każdy jej odpis był kompletny, a zatem uzupełniony o brakujący pierwotnie element. Do tego zmierzało wydane zarządzenie. W okolicznościach sprawy, z uwagi na jej charakter oraz to, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie ma w niej znaczenia z punktu widzenia oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej, czy opłat należnych w sprawie, można jednak uznać, że cel wydanego przez przewodniczącego zarządzenia został osiągnięty, a to w związku z samym przesłaniem pisma uzupełniającego brak skargi na adres Sądu Okręgowego i uczestnika postępowania, któremu pismo to zostało doręczone, z pominięciem jednak obowiązującej w tym przypadku reguły dokonywania doręczeń tego rodzaju pism za pośrednictwem sądu (art. 126¹ k.p.c.). Skoro określona przez wnioskodawcę wartość przedmiotu zaskarżenia nie ma znaczenia z punktu widzenia przesłanek, którymi kieruje się Sąd Najwyższy przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i przy wydaniu orzeczenia w sprawie, ale też nie ma znaczenia z punktu widzenia przesłanek, którymi kieruje się Prokurator Generalny przy podejmowaniu decyzji o zgłoszeniu udziału w postępowaniu, to można uznać, że złożenie pisma uzupełniającego skargę kasacyjną do akt sprawy było wystarczające dla zapoznania się z nim zarówno Sądu Najwyższego, jak i Prokuratora Generalnego, jako organów zaangażowanych w postępowanie kasacyjne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 2, art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj